

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vitae Sanctorvm

Lippeloo, Zacharias

Coloniae Agrippinæ, 1604

Passio Beatissimorum Martyrum, Saturnini Presbyteri, Datiui, Felicis, Ampelij, & multorum aliorum. Ex ijs quæ in actis publicis relata sunt. Martyrium fortiter consumârunt. Anno Christi Domini 303. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-42667

702 PASSIO B. MART. SATURNINI, &c.
quavis in calamitate opem eius imploranti,
fabilis Domini misericordia. Obijt autem
sanctus anno incarnati verbi 1156. 4. Idus Febru-
rij. Sepultusq; est in Stabulo Rodis in agro Sedi-

PASSIO BEATISSIMORVM MARTY-
rum, Saturnini Presbyteri, Dativi, Felicis, Ampelii &
multorum aliorum. Ex ijs quæ in Actis publicis rela-
ta sunt. Martyrium fortiter consummarunt. Anno
Christi Domini 303. Marcell. P. ap. 7. Dioclet.
& Maxim. Imp. 20.

11. Februar.
Persecutio
Christiano-
rum.

Temporibus Diocletiani & Maximiani, bel-
lum diabolus Christianis indixit illo mo-
do, vt sacrosancta Domini testamenta,
scripturasque diuinas ad exurendum peteret, bi-
filicas Dominicas subuerteret. & ritus sacros con-
tusque sanctissimos celebrari prohiberet. Multi
metu suppliciorum perterriti, tradendo diuina
testamenta, à fidei cardine cadebant; Sed multo
plures eas conseruando, & pro sanctissimis Chri-
stianæ fidei mysterijs, ad extremum vite spiritum
pugnando, intrepidè sese in quoduis, periculum
inferebant. Aduolabant vndique euersum immen-
sa agmina confessorum, & vbi quisque hostem
repererat, castra illic Dominica collocabat.

* *Abitinensi.* Cum die quodam in ciuitate † Alutinesi, bel-
lica tuba, Christianæ fidei hostes ad arma con-
uocaret, gloriosi martyres, vt sese impijs conati-
bus opponerent, in domo Occani Felicis conue-
nerunt, qui dum sacra mysteria singulari pietatis
studio celebrarent, fuerunt à Coloniz magistratibus
appræhensi, quorum nomina hæc fuisse re-
censentur; Saturninus presbyter cum filijs quatuor,
id est, Saturnino iuniore, & Felice lectoribus,
Maria sanctimoniali, Hilariano infante. Dativus
qui

Nomina
sanctorum
martyrum.

ni & senator. Felix, Felix alius, Emeritus, Am-
 elius, Rogatianus, Quintus, Maximianus, Theli-
 ca, Rogatianus, Rogatus, Ianuarius, Cassianus, Vi-
 ctorianus, Vincentius, Cæcilianus, Restituta, Pri-
 ma Fua, Rogatianus, Guinalius, Rogatus, Pompo-
 nia, Secunda, Ianuaria, Saturnina, Martinus, Dan-
 tus, Felix, Margareta maior, Honorata, Regiola,
 Victorinus, Pelusius, Fauustus, Dacianus, Matrona,
 Cæcilia, Victoria, Herectina, secunda Matrona, Ia-
 nuaria.

Hi apprehensi, producebantur alacres ad fo-
 rum. Ibi primum aggressi confessionis palmam,
 magistratus elogio sustulerunt. In isto namque
 foro, iam pro Dominicis scripturis dimicauerat
 celum, cum Fundanus ciuitatis quondam episcopus,
 scripturas Dominicas traderet exurendas.
 Quas cum Magistratus sacrilegus igni appone-
 re, subito imber sereno cælo diffunditur, ignis
 scripturis sanctis ad motus extinguitur, grandi-
 nes adhibetur, omnisq; ipsa regio, pro scripturis
 Dominicis, elementis farentibus, deuastratur.

Hinc igitur Christi martyres, grauissimis o-
 multi vinculis, Carthaginæ ad Anolinum procon-
 sulem missi sunt. Ibant læti & alacres, atque per to-
 tum iter Hymnos Domino, canticaque psallebant.
 Prodehti autem ante Proconsulem, admiranda sa-
 nis constantia sæuientes Diaboli impetus retunde-
 bant. Primus omnium Datus à Proconsule de
 statu & conditione sua interrogatus, intrepidè se
 Christianum esse respondit. Quo responso acce-
 pto, iussit eum in eculeum leuatum vngulis fer-
 reis crudeliter laniari. Cumque carnifices, iussa
 crudelia atroci velocitate complerent, & erectis
 vngulis martyri imminerent, subito se per me-
 ditum Thelica fortissimus martyr, tormentis
 subie-

Diuino mi-
 raculo, feri-
 ptura serua-
 tur.

Martyres
 supradicti
 mittuntur
 Carthaginæ.

Datus sus-
 penditur in
 eculeo.

Thelica
martyr for-
tissimus.

subiecit, atque clamauit, quia Christiani sumus. Proconsul ea animi magnitudine commotus primum obstupuit, deinde ira grauius exarscens, ingemiscensque, Christi martyrem inuentibus ictibus vehementer contusum, peribidentibus unguibus discerpi iussit. At contra Christiana martyr Thelica, de media carnificum rabie, preces huiusmodi cum gratiarum actione Dominifundebat; Deo gratias; In nomine tuo Christe, Dei, libera seruos tuos. Talia precanti Proconsul, Quis, inquit, est auctor tecum congregacione vestra? Qui crudelius sciienti carnifici clamo-rem respondit; Saturninus Presbyter & omnes. Querente igitur Proconsule Saturninum, cum ostendit; non quod illum prodiderit, sed quem secum aduersus diabolum dimicare credebat, gloriosum redderet; atque ut illi panderet, se (quia de Dominica collecta questio erat) integram collectam presente nimirum presbytero, celebrasse.

Intertormē-
ta Deo gra-
tias agit.

Thelice in-
signis virtus
& animi
magnitudo.

In hisce igitur corporis laniamenti constitutus martyr, tortori pariter & Proconsuli his vocibus impietatem & scelus exprobrato; vos infelices, quid tanto furore contra Deum inlanitis? quid innocentes laniatis? Non sumus homicidæ, non fraudes fecimus. Deus miserere; Gratias tibi ago Domine da mihi constantiam. Libera seruos tuos a captiuitate huius seculi. Et cum unguularum ictibus concussa fortius latera fulcarentur, profusensque sanguinis unda, violentis tactibus emanaret, Proconsulem sibi dicentem audiuit; Incipiet sentire, quæ vos pati oporteat. Martyr vero adiecit; Ad Dei gloriam. Gratias ago Deo regnorum. Apparet regnum æternum, regnum incorruptum, Deus sanctiss. Deus Altiss, Deus omnipotens, tibi laudes

Dirè torque-
sur.

audes pro nomine tuo agimus. Cui per Iudicem
 lectum est; Custodire te oportuit Iustionem,
 mpp. & Caesarum. Defatigato autem tandem
 corpore, forti atque constanti sermone victor
 proclamavit, Minas vestras, tormenta vestra, atq;
 supplici a nihili facio. Sola mihi lex Dei, quã di-
 dici, pro qua morior, curã est. Ipsam custodio, in
 ipsa consummor. Domine Iesu Christe tu est spes
 nostra. Tu spes Christianorum, tibi seruimus; a te
 gratiam & misericordiam sempiternam expecta-
 mus. Talia voce libera, & cum gaudio procla-
 mante Anolinus magis torquebatur. Cuius taj-
 sem rabies ferocitate saginata, martyrem carce-
 ribus recludi iussit.

Post hæc Dacivus rursus ad certamen trahi-
 tur. Qui cum pendendo in eculeo extensus, se, vo-
 ce sepius repetita, Christianum esse, & collectam
 fecisse fortiter proclamaret, emerit sanctissimã
 Victoria martyris frater, vir sanè togatus, sed à
 sanctissimo religionis Christianæ cultu, ipsis
 temporibus alienus. Qui suspensum in eculeo
 martyrem, profanis vocibus hæctenus arguebat;
 Hic est, dicebat, qui sororem nostram Victoriam
 seduxit. Hic qui puellares animos præstigij suis
 in fraudem allexit. Hic qui sororem nostram, vnã
 cum Secunda & Restituta, Carthagine secum ad
 Alutinensem Coloniam perduxit. Hæc eo cla-
 mitante, Victoria non ferens collegam suum in-
 iquis apperi criminibus, statim Christiana liber-
 tate prorumpens; Nullius, inquit, præstigij, quem
 admodum tu dicis, seducta sum: neque ego cum i-
 plo ad Alutinensem Coloniam veni: sed omnia
 mea sponte peregi. Nam & in collecta fui, & Do-
 mini cum cum fratribus peregi, quia Christiana
 sum. Tunc impudens aduocatus, maledicta exag-
 gerabat

Egregia for-
 titudo, inter
 tam acerba
 tormenta.

Thelica re-
 cluditur in
 carcerem.

Victoriz
 frater impi-
 us, & genti-
 lis, calumni-
 atur marty-
 rem.

Victoria e-
 stanter fra-
 tris sui calu-
 nias refu-
 tat.

706 PASSIO. B. MART. SATURNINI. &c.
gerabat in martyrem: quæ martyri gloriosus decu-
culeo constanter refellebat.

Datius di-
rissimè tor-
quetur.

Preces eius
ad Christū
in tormētis.

Saturninus
presbyter
vocatur ad
cruciatu.

Emeritus
prosiit ad
certamen.

Saturninus
exciatur.

Inter hæc Anolinus furore excandescens, p-
mi vngulas in martyrem iubet. Carnifices cruce-
lentis vultibus aduolabant, dictoque citius scru-
ta pectoris, disruptis cutibus, visceribusque diuisi-
fis, nefandis aspectibus, adnixa crudelitate pande-
bant. Inter hæc martyris mens immobilis, & licet
membra rumpantur, diuellantur viscera, latera
dissipetur, animus tamen martyris integer inob-
cussusque perdurabat. Deniq; dignitatis suæ me-
mor Datus, tali voce preces ad Dominum sub
carnifice sæuiente fundebat. O Christe Domine
non confundar. Hac voce Proconsulem rursus a-
crius in se excitauit. Cuius recrudescente squit,
geminata martyris dignitas, iterato vngulis sul-
cantibus, exaratur. At martyr, ad vulnere cruci-
atus sæuissimos, pristinam suam repetens oratio-
nem, Rogo, ait, Christe non confundar. Quid fe-
ci? Saturninus est presbyter noster.

Post hæc Saturninus ad prælium postulari.
Datiuo interim in carcerem recluso. At vero Sa-
turninus recenti martyrum sanguine delibutus,
cum in eculeo penderet, admonebatur in eorum
fide persistere, in quorum cruore perstabat. Hic
cum interrogatur, vtrum ipse auctor esset alijs
ad Christi religionem: respondissetque, auctor:
Emeritus lector ad certamen exiliens; Quin, in-
quit, ego sum auctor, in cuius domo collecta fa-
cta fuit. Proconsul, qui iam toties martyrum co-
stantia victus fuerat, impetus Emeriti perhorres-
cens, meditata iam diu in martyribus voce, terro-
rem suæ iræ commouit: atq; carnifices, vt vires su-
as in Saturninum ostenderent, hortatus est. Ruit
illi in senile presbyteri corpus, illudq; grassante
rabie

rabie,rupta nervorum connexione, discerpunt, atrociter.
 ac tali voce Dominum presbyter precabatur.
 Rogo te Christe exaudi, Gratiar tibi ago Deus,iu-
 be me decollari.Rogo Christe miserere: Fili Dei
 subueni.Cui Proconsul; Quare contra præceptū
 Imperatorum facis?Et presbyter:Lex sic iubet,lex
 sic docet, inquit. Legis denique voce deterritis
 Anolinus: Parcam, inquit; eumque in custodi-
 am carceris redigens:exoptato supplicio destina-
 vit.

Post hunc Emeritus ad supplicia protractus &
 a Proconsule interrogatus, quare contra præce-
 pta Imperatorum alios in domum suam ad Do- Emeritus
 minicum celebrandum recepisset? Quia, inquit, constantiss
 fratres mei sunt, ideoq; illos cū gaudio suscepi. me respon-
 dit.
 Hi se dato responso, statim in eculeo extensus iu-
 betur atrociter vexari. Qui cum validos ictus,
 immo nato carnifice, pateretur: Rogo ait, Christe
 subueni. Et interloquenti Proconsuli, non oportet
 te eos suscipere, respondit. Non potueram
 quin susciperem fratres meos. At Proconsul
 sacrilegus; Sed prior erat iussio Imperatorum &
 Caesarum. Contra religiosissimus martyr. Deus,
 inquit, maior est quā Imperatores. Rogo te Chri-
 ste Iesu, da constantiam. Breviter patior, libenter
 patior: Christe non confundar.

Iam ferina rabies, ore cruento tormentis mar- Felicis ce-
 tyrum saginata, languebat, cum Felix nomine & tamen.
 passione, processit in prælium: aciesque Domini
 omnis incorrupta, & inuicta perstabat. Tyrannus
 autem mente prostratus, animo & corpore
 dissolutus: Spero, inquit, vos hanc potius partem
 eligere, qua possitis vivere, ut inuictissimorum
 Imperatorum præceptis obtemperetis. Contra
 quæ, inuicti martyres Christi, tāquam ex vno ore
 dixerunt

Mittitur in
custodiam

Emeritus
constantiss
me respon-
dit.

Torquetus

Felicis ce-
tamen.

**Præclara
martyrium
vox.**

dixerunt; Nos Christiani sumus, non possumus nisi præceptum Domini, legem sanctissimam ad extremum vitæ spiritum custodire. Qua confessione confusus grauius Anolinus, Felicem filibus cæsum, cælesti concilio martyrum, expla passione, sociavit.

**Alterius
Felicis agō.**

Hunc protinus sequitur alius Felix, qui patri virtute congressus, etiam ipse fustium latrone, superioris est Felicis martyrio copulatus. Post susceptum certamen Ampelius, custos legis, scripturarum diuinarum fidelissimus conservator, Hic, quærente Proconsule, an in collecta fuisset: Hilaris atque securus alacri voce respondit, Cum fratribus feci collectam, Dominicum celebravi. Scripturas diuinas habeo mecum, sed in corde meo conscriptas. Christe, tibi laus, tibi gloria, et exaudi me Domine. Qui cum hæc dixisset, ceruicibus contusus, quasi iam in tabernaculum Dominicum cum fratribus relegatur. Hunc sequitur

**Item Rogatiani
Quinti.**

Rogatianus. Qui cōfessus Domini nomen, iudicatis fratribus iungebatur illæsus. Quintus vero applicitus, egregie nomen Domini magnifice confessus, cæsus fustibus in carcerem traditur, condigno martyrio reseruatus. Hunc sequitur Maximianus, in confessione par, in congressione similis, in victoriæ triumphis æqualis. Post quem iunior Felix, spem salutemque Christianorum Dominicum esse proclamans. Cum similiter etiam ipse fustibus cæderetur, Ego, inquit, deuota mente celebraui Dominicum, collectam cum fratribus feci: quia Christianus sum. Quia confessione meruit fratribus etiam ipse sociari.

**Maximiani
Felicis.**

**Saturnini
iunioris.**

At iunior Saturninus, martyris Saturnini præbyteri progenies: in certamen optatum, festinat accessit, properans patrijs virtutibus gloriose

nis aequari. Cui cum Proconsul furibundus di-
 xisset; & tu Saturnine, interfuisti? respondit Satur-
 ninus: Christianus sum. Egi Dominicum, quia
 Saluator est Christus. Quo nomine Saluatoris
 audito, Anolinus exarsit; & in filium, patrium in-
 fraurat aculeum. Ibant in adolescentis latera; pa-
 ternis vulneribus lassi lictores, & adhuc hume-
 ramem in vngulis patrium sanguinem, cognato
 filij cruori miscebant. At iuuenis gemini sangui-
 nis admixtione recreatus, medelam potius, quam
 tormenta sentiebat: & recepta in tormentis for-
 titudine, fortissimis vocibus exclamabat; Scriptu-
 ras Dominicas habeo: sed in corde meo. Domi-
 ne Iesu Christe da constantiam: Spes enim est vi-
 te. Anolinus autem, & quare, inquit, contra Im-
 peratorum precepta facere voluisti? quia respō-
 dit martyr: Christianus sum. Hoc audito: Parce,
 inquit, & statim cessante tormento, in Patrium
 consortium relegatur.

Interea mergebat in noctem horis labentibus
 dies, & consumpris cum sole tormentis, defecit
 atque tortorum rabies: & cum sui iudicis crudeli-
 tate languebat. Desertus igitur à die Tyrannus,
 comprehensus à nocte, tot ac tantis congressio-
 nibus superatus, cum iam ulterius cum singulis
 confingere non præsumeret; deuotas confesso-
 rum mentes hisce fraudibus & blanditijs est ag-
 gressus; vidistis, quibus sint affecti tormentis;
 qui mente impia Imperatorum nostrorum iussa cō-
 temnunt; ideoque paterno vobis animo cōsulo,
 ut prudenter eorum insaniam declinetis: & salu-
 tam vestram eorum dementia praeferatis. Ad hæc
 gloriosi martyres Christi, læti ac triumphantes
 vno ore exclamarunt: Christiani sumus. Qua vo-
 ce prostratus diabolus, & Anolinus confusus,

Yy

Sanctos

Dire torquetur.

Anolinus
 Proconsul
 martyres
 blanditijs
 post tormē-
 ta aggredi-
 tur.

Victoriz
virginis en
comion &
certamen e-
gregium.

Sanctos omnes in carcere martyrio destinant.
Et nè deuotissimus fœminarum sexus, Ro-
tissimusq; sacrarum virginum chorus, certaminis
tanti gloria priuaretur, omnes fœminæ, Christo
Domino auxiliante, in Victoria congressæ sunt
& coronatæ. Etenim Victoria sanctissima fœmi-
narum, flos virginum, decus & dignitas Confe-
sorum, honesta natalibus, religione sanctissima,
moribus temperata, in qua naturæ bonum, cae-
dida pudicitia, relucebat, respondebatque pul-
chritudini corporis fides pulchrior mentis, & in-
tegritas sanctitatis: ad secundam palmam resti-
tam se in Domini martyrio lætabatur. Huic nam-
que ab infantia iam clara pudicitia signa fulge-
bant, & rudibus adhuc annis, apparebat rigor ca-
stissimus mentis, & quædam dignitas futuræ pu-
sionis. Denique postquam plena virginitas vit-
mum ætatis tempus expleuit, cum puella nolens
& reluctans ad nuptias à parentibus cogere-
tur, clam se subduxit, illuq; simul cum parentibus
sponso, ad ædem pudicitia portumq; pudoris ec-
clesiam, intacta virgo confugit, ibi consecrati Deo
dicatiq; capitis in perpetuam virginitatem, sa-
cratissimum crinem inconcusso pudore seruauit.
Hæc ergo ad martyrium properans, florentem pu-
dicitia palmam, triumphali dextera præferbat.
Namque interroganti Proconsuli quid proste-
retur, clara voce respondit: Christiana sum. At cum
à Fortunatiano fratre togato, eiusque defensori,
vanis argumentationibus mente capta esse diceretur,
Victoria respondit: Mens mea est: nunquam
mutata sum. Ad hæc Proconsul, Vis ire, inquit, cum
Fortunatiano fratre tuo? respondit: Nolo, quia
Christiana sum, & illi fratres mei sunt, qui Dei
præcepta custodiunt. Mox cum hæc Anolinus pro-
disset,

Fugit nu-
ptias.

Deo se con-
secrat.

Mirabilis
constantia
virginis.

Allet. furijs agitatus exarsit, & puellam, sacratissi-
mam martyrem Christi, in carcerem vna cum cæ-
teris relegans, passioni omnes referuauit.

Vnus adhuc supererat, Hilarianus martyr
Saturnini presbyteri filius; qui ætatem suam par-
tulam, ingenti deuotione vincebat. Hic patris fra-
trumque triumphis iungi desiderans, diras tyran-
ni minas non tam exhorruit, quàm in nihilum du-
xit. Hic cum diceretur, patrem tuum aut fratres
tuos securus es? subito de breui corpore iuueni-
lis vox auditur: Christianus sum, & mea sponte
aque voluntate, cum patre meo & cum fratribus
hæc collectam. Proconsul existimans facillè posse
puerum, tormentis infantie terreri: amputabo,
inquit, tibi nasum & auriculas, & sic te miserum
& turpiter deformatum demittam. Ad hæc Hila-
rius clara voce respondit; Quicquid facere volu-
eris fac, quia Christianus sum. Mox in carcerè re-
cipi etiam ipse iubetur; ingentiq; cù gaudio vox
Hilariani auditur, dicentis: Deo gratias. Hic cer-
taminis magni pugna perficitur, hic diabolus su-
peratur, & vincitur: hic martyres Christi de pas-
sionis futuræ gloria æterna, iugi congratulatione
letantur.

Hilariani
pueri, virilis
animus.

Vide pueri
voces.

VITA S. SEVERINI, ABBATIS AGAV-
nesis, ex ea qua est per Faustum Presbyterum eius
discipulum. Obijt anno Christi 508. Symma-
chi Papæ 10. Anastasij Imp. 18. sub Clo-
doveo Francor. rege.

Vide Cæsar.
Baron. Ann.
Tom. 6.

Beatus Seuerinus, religiosus Dei cultor, pa-
rentes habuit generis nobilitate conspicu-
os, qui eum à prima ætate in literis & pie-
tate instituendum curarunt. Tandem edusque
in scientia & vitæ integritate progressus est, vt
Yy 2 infi-

11. Februar.
Eius natales
clari.